

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 36/21
Λουξεμβούργο, 9 Μαρτίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-392/19
VG Bild-Kunst κατά Stiftung Preußischer Kulturbesitz

Όταν ο κάτοχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας λαμβάνει ή απαιτεί τη λήψη περιοριστικών μέτρων κατά του framing, η ενσωμάτωση ενός έργου σε ιστοσελίδα τρίτου, μέσω της εν λόγω τεχνικής, αποτελεί διάθεση του έργου σε νέο κοινό

Για την ως άνω παρουσίαση στο κοινό απαιτείται, ως εκ τούτου, η συγκατάθεση του κατόχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας

Το Stiftung Preußischer Kulturbesitz (στο εξής: SPK) είναι ο φορέας εκμετάλλευσης της Deutsche Digitale Bibliothek, ψηφιακής βιβλιοθήκης για τον πολιτισμό και τη γνώση, η οποία διασυνδέει γερμανικούς πολιτιστικούς και επιστημονικούς φορείς. Ο ιστότοπος της ψηφιακής αυτής βιβλιοθήκης περιέχει συνδέσμους προς ψηφιοποιημένο περιεχόμενο αποθηκευμένο στις διαδικτυακές πύλες των συμμετεχόντων φορέων. Εν είδει «ψηφιακής προθήκης», η ίδια η Deutsche Digitale Bibliothek αποθηκεύει μόνον μικρογραφίες (thumbnails), δηλαδή εκδοχές εικόνων των οποίων το μέγεθος είναι μικρότερο σε σχέση με το αρχικό αντικείμενο.

Η VG Bild-Kunst, εταιρία συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα των εικαστικών τεχνών στη Γερμανία, έχει θέσει ως όρο για τη σύναψη, με το SPK, σύμβασης παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης του καταλόγου των έργων της υπό τη μορφή μικρογραφιών την αποδοχή συμβατικής ρήτηρας η οποία ορίζει ότι το SPK υποχρεούται, κατά την εκμετάλλευση των έργων που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, να εφαρμόζει αποτελεσματικά τεχνολογικά μέτρα προστασίας έναντι του framing¹ εκ μέρους τρίτων όσον αφορά τις μικρογραφίες των έργων που εμφανίζονται στον ιστότοπο της Deutsche Digitale Bibliothek.

Το SPK, θεωρώντας ότι ένας τέτοιος συμβατικός όρος δεν είναι εύλογος υπό το πρίσμα του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, άσκησε ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων αγωγή με αίτημα να αναγνωριστεί ότι η VG Bild-Kunst όφειλε να χορηγήσει την επίμαχη άδεια, χωρίς αυτή να εξαρτάται από την εφαρμογή μέτρων τα οποία να εμποδίζουν το framing².

Στο πλαίσιο αυτό, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) ζήτησε από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν το framing πρέπει να θεωρηθεί ως παρουσίαση στο κοινό κατά την έννοια της οδηγίας 2001/29³, όπερ, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σημαίνει ότι η VG Bild-Kunst έχει το δικαίωμα να επιβάλει στο SPK την εφαρμογή τέτοιων μέτρων.

¹ Το framing είναι τεχνική, χάρη στην οποία μία σελίδα ενός ιστοτόπου μπορεί να χωριστεί σε περισσότερα μέρη και να προβληθεί σε ένα από αυτά, μέσω ενεργοποιούμενου με κλικ ή ενσωματωμένου (inline linking) συνδέσμου, στοιχείο προερχόμενο από άλλον ιστότοπο, έτσι ώστε να μην είναι φανερό στους χρήστες της σελίδας το αρχικό περιβάλλον στο οποίο αυτό εντάσσεται.

² Κατά το γερμανικό δίκαιο, οι εταιρίες συλλογικής διαχείρισης υποχρεούνται να χορηγούν σε κάθε πρόσωπο που υποβάλλει σχετική αίτηση, υπό εύλογους όρους, άδεια χρήσης των δικαιωμάτων των οποίων η διαχείριση τους έχει ανατεθεί. Εντούτοις, κατά τη γερμανική νομολογία, οι εταιρίες συλλογικής διαχείρισης δύναται, κατ' εξαίρεση, να αρνηθούν την παροχή άδειας εκμετάλλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι η άρνηση αυτή δεν συνιστά καταχρηστική εκμετάλλευση μονοπωλιακής θέσης και υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας επίκλησης υπέρτερων εννόμων συμφερόντων ως αιτιολογίας για τη μη παροχή της άδειας.

³ Δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10), τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους.

Το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστήριο κρίνει ότι συνιστά παρουσίαση στο κοινό η ενσωμάτωση σε ιστοσελίδα τρίτου, μέσω της τεχνικής του framing, έργων τα οποία προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και έχουν τεθεί στη διάθεση του κοινού σε άλλον ελεύθερα προσβάσιμο ιστότοπο με τη συγκατάθεση του κατόχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, όταν με την ενσωμάτωση αυτή παρακάμπτονται τα μέτρα προστασίας κατά του framing τα οποία έλαβε ή απαιτήσε να ληφθούν ο κάτοχος του δικαιώματος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Κατ' αρχάς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η αλλαγή του μεγέθους των έργων στο πλαίσιο του framing δεν έχει καμία σημασία για την εκτίμηση του κατά πόσον συντρέχει πράξη παρουσίασης στο κοινό, εφόσον τα πρωτότυπα στοιχεία του έργου μπορούν να γίνουν αντιληπτά.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο σημειώνει, αφενός, ότι η τεχνική του framing συνιστά πράξη παρουσίασης σε κοινό, κατά το μέτρο που μέσω αυτής το προβαλλόμενο στοιχείο τίθεται στη διάθεση του συνόλου των δυνητικών χρηστών ενός ιστοτόπου. Αφετέρου, υπενθυμίζει ότι, εφόσον η τεχνική του framing χρησιμοποιεί τον ίδιο τεχνικό τρόπο με εκείνον που χρησιμοποιήθηκε για την παρουσίαση του προστατευόμενου έργου στο κοινό στον αρχικό ιστότοπο, ήτοι εκείνον του διαδικτύου, η παρουσίαση δεν πληροί την προϋπόθεση του νέου κοινού και, επομένως, δεν συνιστά παρουσίαση «στο κοινό», κατά την έννοια της οδηγίας 2001/29.

Εντούτοις, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η κρίση αυτή ισχύει μόνο στην περίπτωση όπου η πρόσβαση στα επίμαχα έργα στον αρχικό ιστότοπο δεν υπόκειται σε κανένα περιοριστικό μέτρο. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, ο κάτοχος των δικαιωμάτων έχει επιτρέψει εξ αρχής την παρουσίαση των έργων στο σύνολο των χρηστών του διαδικτύου.

Αντιθέτως, το Δικαστήριο τονίζει ότι, όταν ο κάτοχος των δικαιωμάτων έχει λάβει ή έχει απαιτήσει να ληφθούν εξ αρχής περιοριστικά μέτρα σχετικά με τη δημοσίευση των έργων του, δεν έχει συγκατατεθεί στην ελεύθερη παρουσίασή τους στο κοινό, εκ μέρους τρίτων. Τουναντίον, πρόθεσή του ήταν να περιορίσει το κοινό που έχει πρόσβαση στα έργα του μόνο στους χρήστες συγκεκριμένου ιστοτόπου.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο κρίνει ότι, όταν ο κάτοχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας λαμβάνει ή απαιτεί τη λήψη περιοριστικών μέτρων κατά του framing, η ενσωμάτωση ενός έργου σε ιστοσελίδα τρίτου, μέσω της τεχνικής αυτής, αποτελεί «διάθεση του έργου αυτού σε νέο κοινό». Για την παρουσίαση αυτή στο κοινό απαιτείται, ως εκ τούτου, η συγκατάθεση των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Πράγματι, η αντίθετη προσέγγιση θα είχε ως αποτέλεσμα την καθιέρωση νέου κανόνα ανάλωσης του δικαιώματος παρουσίασης. Ο κανόνας αυτός θα στερούσε όμως από τον κάτοχο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας τη δυνατότητα να απαιτεί εύλογη αμοιβή για τη χρήση του έργου του. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η προσέγγιση αυτή θα διατάρασσε τη δέουσα ισορροπία η οποία πρέπει να διατηρηθεί στο ψηφιακό περιβάλλον μεταξύ, αφενός, του συμφέροντος των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων για την προστασία του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και, αφετέρου, της προστασίας των συμφερόντων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των χρηστών των προστατευόμενων αντικειμένων.

Τέλος, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι ο κάτοχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να περιορίζει τη συγκατάθεσή του όσον αφορά το framing μόνο μέσω αποτελεσματικών τεχνολογικών μέτρων. Πράγματι, ελλείψει τέτοιων μέτρων, ενδέχεται να είναι δυσχερής η εξακρίβωση του αν ο κάτοχος του δικαιώματος είχε την πρόθεση να αντιταχθεί στο framing όσον αφορά τα έργα του.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του

Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασης διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106